

هفت راهبرد اساسی برای تحول در بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران

- راهبرد اول - ترویج فرهنگ تعاون
- راهبرد دوم - توسعه مدیریت و توانمندسازی منابع انسانی تعاونی‌ها
- راهبرد سوم - تحکیم تعاملات شبکه‌ای
- راهبرد چهارم - تقویت همکاری‌های بین دستگاهی
- راهبرد پنجم - تامین مشوق‌ها و منابع مالی
- راهبرد ششم - توسعه بازار تعاونی‌ها و تقویت برند تعاونی
- راهبرد هفتم - تعمیم نظارت بر تعاونی‌ها

معاونت امور تعاون
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۱۳۹۴

تعاونوا على البر والتقوى...

«در کارهای شایسته و خداپسندانه یکدیگر را یاری نمایید»

قرآن مجید

تعاون در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

اصل چهل و سوم: برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می شود:

۱- تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.

۲- تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت های حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.

۳- تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعت کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

۴- رعایت آزادی انتخاب شغل، و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری.

۵- منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام.

- ۶- منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه گذاری، تولید، توزیع و خدمات.
- ۷- استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.
- ۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.
- ۹- تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

اصل چهارم و چهارم: نظام اقتصادی جمهور اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است. بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است. بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است. مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می کند.

تعاون در کلام مقام معظم رهبری

- بخش تعاون هم می تواند از لحاظ اقتصادی و اجتماعی، و حتی از لحاظ سیاسی برای کشور خیلی تعیین کننده باشد...
- اعتقاد این است که اگر بخواهیم تعاون جایگاه خودش را از لحاظ اقتصادی، بخصوص در وضع کنونی کشور پیدا کند، بایستی ما مذاکره برابر وضع فعلی، رشد و گسترش و کیفیت برای مجموعه تعاونی کشور در نظر بگیریم، یعنی هدف را باید ده برابر این قرار داد ...
- من وقتی در وضع کشور فودمان نگاه می کنم، می بینم یکی از چیزهایی که می تواند جلوی این بی عدالتی را به شکل منطقی و اصولی سد کند، همین کار تعاونی است. به همین خاطر است که من به تعاون اعتقاد دارم...
- تعاون در کشور ما می تواند سر انگشت گره گشایی باشد.
- به نظر من، یکی از راه‌ها و اساسی‌ترین و منطقی‌ترین و بنیادی‌ترین کار هایی که می تواند در این کشور برای استقرار عدالت انجام بگیرد «تعاون» است. این یک بعد قضیه است و فوشبفتانه بعد دیگر قضیه این است که همین تعاون می تواند کشور را به خصوص امروز از لحاظ اقتصادی هم نجات بدهد.

ارزش های بین المللی تعاون:

- خودیاری
- مسئولیت پذیری
- مردم سالاری
- برابری
- انصاف
- همبستگی

بنیانگذاران اولیه تعاون در جهان به ارزش های اخلاقی همچون صداقت، شفافیت، مسوولیت پذیری اجتماعی و توجه به دیگران نیز معتقد بودند.

اصول بین المللی تعاون:

- اصل اول: عضویت داوطلبانه و آزاد
- اصل دوم: نظارت دموکراتیک اعضا
- اصل سوم: مشارکت اقتصادی اعضا
- اصل چهارم: استقلال و عدم وابستگی
- اصل پنجم: آموزش، تربیت و اطلاع رسانی
- اصل ششم: تعاون بین تعاونی ها
- اصل هفتم: توجه به جامعه

سیمای نهضت تعاون

ظهور نهضت تعاون به ۱۷۰ سال قبل یعنی سال ۱۸۴۴ برمی‌گردد که توسط ۲۸ نفر از کارگران یک کارخانه نساجی در راجدیل انگلستان پایه‌گذاری شد. پیشگامان نهضت تعاون مسیری بر روی گروه‌های اجتماعی گشودند تا بتوانند از طریق بسیج منابع مادی و انسانی خود مشکلات اقتصادی-اجتماعی مشترک را به روشی مشارکتی سامان ببخشند.

همچنین تعاونی، چارچوب حقوقی و مدیریتی مناسبی در اختیار دولت‌ها قرار داد تا بدون نیاز به افزایش حجم ساختارهای دولتی، بسیاری از اهداف توسعه‌ای را از مسیر جلب مشارکت عمومی سازماندهی نمایند.

هم اکنون نهضت تعاون با ۲/۶ میلیون تعاونی و عضویت یک میلیارد نفر از مردم جهان به تامین مایحتاج معیشتی بیش از ۳ میلیارد نفر یا نیمی از جمعیت جهان کمک می‌کنند.

تعاونی‌های جهان در ایجاد و حفظ قریب به ۲۵۰ میلیون شغل کمک کرده‌اند که این میزان ۱۲ درصد اشتغال جهان است.

بالاترین سهم بخش تعاونی در تولید ناخالص داخلی (GDP) کشورها به ترتیب مربوط به کشورهای سوئد ۲۲ درصد فنلاند ۱۶/۱ درصد، فیلیپین حدود ۱۶ درصد، نیوزلند ۱۴ درصد، سوئیس ۱۱ درصد، هلند ۱۰/۴ درصد و نروژ ۹ درصد می‌شود.

سخن وزیر

تعاون و تعاونی اندیشه‌ای که از نیمه اول قرن نوزدهم میلادی تاکنون در جهان به عنوان راه‌کاری اقتصادی و مبتنی بر ارزش‌های اجتماعی و انسان‌مدار در خدمت رشد و توسعه کشورها و شکوفایی و رونق اقتصادی نقش موثری ایفا نموده است.

اساس تعاون بر سرمایه اجتماعی و توسعه و ارتقاء آن استوار است. تعاون در عرصه‌های اساسی اقتصاد همچون **ایجاد اشتغال، کاهش فقر، بسط عدالت اجتماعی، رشد اقتصادی و شکوفایی استعدادهای انسانی و بهره‌وری ملی کار کردهای ویژه و بی‌بدیل دارد.**

تعاونی‌ها قادرند با به‌کارگیری شایسته اصول تعاون و بهره‌مندی از سازوکارهای مدیریت مبتنی بر مشارکت اعضاء به عنوان کانونهای فعال رونق اقتصادی و ترویج عمل جمعی و فعالیت‌های گروهی دولت و نهادهای اجرایی و عمومی کشور را یار و یاور باشند.

شبکه بزرگ تعاونی‌های کشور بالغ بر یکصد هزار تعاونی در بیش از یکصد رشته فعالیت تولیدی، خدماتی و توزیعی و نزدیک به نیم میلیون نفر عضو هیأت مدیره، مدیر عاملی و بازرس و ۶۸۰ اتحادیه استانی و کشوری و مجموعه اتاق‌های تعاون استانها و ایران می‌توانند با توانمندسازی هر چه بیشتر ظرفیت‌های خود و باتوسعه ارتباطات و تعاملات شبکه‌ای همراه با توسعه بازار امروز می‌توانند به عنوان نهضت بزرگ اجتماعی اقتصادی در جهت عدالت، کار آفرینی و فقر زدایی خدمات ارزشمندی در تحقق اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نقش بسزایی از خود نشان دهند.

وجود دو اصل در قانون اساسی و قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی به ویژه قانون اجرای اصل «۴۴» و حمایت‌های ویژه و مستمر مقام رهبری و خلاقیت و ابتکار تعاونیها پشتوانه بزرگی برای رشد و توسعه تعاونیها محسوب می‌شوند.

اینجانب باور دارم و به صراحت می‌گویم که موضوع توسعه همه جانبه تعاون در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از اصلی‌ترین سیاست‌های ما در جهت کاهش فقر، بیکاری و رسیدن به اشتغال و رفاه مطلوب مورد تأکید و توجه می‌باشد. بدیهی است برای ایجاد هم افزایی در مجموعه فعالیت‌های اقتصادی اجتماعی وزارت متبوع همه در کنار هم و همراه هم باید تلاشی در خور و شایسته داشته باشند.

شایسته است از معاونت امور تعاون که با نگاه تحول در تعاونیها و بخش تعاون هفت راهبرد اساسی را به شرحی که در پی می‌آید تنظیم و تدوین نموده‌اند و با علاقمندی و جدیت در پیشبرد این سیاست‌ها تلاش می‌نمایند صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

از همه تعاونگران عزیز در حوزه‌های مختلف و همکاران محترم در سراسر کشور انتظار است که مجدانه در پیشبرد راهبردهای هفت گانه و برنامه‌های اجرایی هر یک از راهبردها همکاری مطلوب و شایسته ای از خود به نمایش بگذارند. انشاءا...

علی ربیعی

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

مقدمه

اقتصاد تعاونی دارای اصول مبنایی و چارچوب نظری منحصر به خود است که نگاه اخلاقی و انسان محور به فعالیت‌های اقتصادی نقطه کانونی و فلسفه وجودی این رویکرد اقتصادی به شمار می‌رود. تعاونی‌ها منادی ترویج ارزش‌های اجتماعی همچون تقدم انسان بر سرمایه، توجه به جامعه، مسئولیت‌پذیری مشترک و رعایت انصاف و مساوات در حوزه مبادلات اقتصادی هستند. بنابر بیانیه کنگره بین‌المللی تعاون‌گران، تعاونی‌ها سازمان‌هایی ارزش‌مدار هستند و تعاون‌گران متعهدند به ارزش‌های اخلاقی مانند صداقت، شفافیت عملکرد، مسئولیت اجتماعی، عدالت و توجه به دیگران معتقد و پای‌بند باشند.

تعاونی‌ها به عنوان کانون‌های فعالیت گروهی و تصمیم‌گیری جمعی با توانایی خود در ترکیب سرمایه‌های اقتصادی، انسانی و اجتماعی کمک می‌کنند تا دسترسی اعضای تعاونی‌ها به منابعی چون سرمایه، اشتغال، مهارت، اطلاعات، آموزش، درآمد و انواع حمایت‌های ناشی از عضویت در شبکه‌های اجتماعی تسهیل گردد.

از دیگر مزیت‌های تعاونی‌ها، توانایی آن‌ها برای ایفای برخی نقش‌های پرهزینه دولتی در زمینه‌های مهمی همچون نگهداری زیرساخت‌های عمرانی، تامین منابع مالی خرد، سازماندهی شبکه‌های توزیع، ایجاد فرصت‌های اشتغال، تامین خدمات اجتماعی، توسعه پایدار منطقه‌ای و نیز حمایت از بخش روستایی و کشاورزی است.

همچنین تعاونی‌ها قادرند در خصوص اجرای برنامه‌های کاهش فقر و تعمیم عدالت اجتماعی، توانمندسازی و ارتقاء سطح رفاه گروه‌های اجتماعی همچنین دستیابی آن‌ها به منافع اقتصادی اجتماعی پیش‌تاز باشند.

به‌طور کلی می‌توان گفت تعاون مسیر اعتدال برای تحقق توسعه پایدار و معنی‌دار کردن مشارکت عمومی در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی است.

در ایران از قریب هشتاد سال قبل الگوی تعاونی وارد مباحث توسعه‌ای گردیده و دولت‌ها و گروه‌های اجتماعی از ظرفیت‌های آن برای ساماندهی و مدیریت معضلات اقتصادی-اجتماعی بهره برده‌اند. بخصوص بعد از انقلاب اسلامی به دلیل نزدیکی ارزش‌ها و اهداف تعاون با آرمان‌های انقلاب اسلامی بیش از گذشته مورد توجه قرار

گرفت و در اصل چهل و چهارم قانون اساسی اقتصاد ایران در سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تفکیک شد. در صحنه عمل نیز این بخش از اقتصاد مورد توجه و تاکید قرار گرفت و انواع مختلفی از تعاونی‌ها تاسیس گردید.

اما علی‌رغم تلاش‌ها و حمایت‌های صورت گرفته به‌خصوص تاکیدات مقام معظم رهبری بر توسعه تعاون به عنوان یکی از اساسی‌ترین، منطقی‌ترین و بنیادی‌ترین کارهایی که می‌تواند برای استقرار عدالت انجام گیرد. همچنین معرفی تعاون به عنوان چشمه جوشان اشتغال، بخش تعاونی به جایگاه مورد انتظار دست نیافته است.

فائق آمدن بر نارسایی‌های موجود و تحقق وظایف قانونی مندرج در قانون سیاست‌های اجرایی اصل ۴۴ قانون اساسی یعنی دستیابی به سهم ۲۵ درصد اقتصاد ملی مستلزم مجموعه تلاش‌های راهبردی، هدفمند و مستمری است تا ظرفیت‌های این شبکه عظیم اقتصادی-اجتماعی را به فعلیت رسانده و به سوی اهداف قانونی رهنمون نماید.

خوشبختانه در این دوره که راهبردها و رویکردهای اجرایی دولت تدبیر و امید بیشترین نزدیکی و همخوانی را با مشی اعتدالی بخش تعاونی دارد، شرایط کشور برای توسعه این بخش از اقتصاد کشور بیش از همیشه مناسب‌تر و آماده‌تر است. تحقق این هدف مستلزم نگاهی نو به ظرفیت‌ها و قابلیت‌های بخش تعاونی و اتخاذ روش‌های نوگرایانه برای استفاده از این شبکه عظیم اقتصادی-اجتماعی کشور در مسیر ساماندهی بسیاری از معضلات کشور به‌خصوص در حوزه ایجاد اشتغال و سیاست‌گذاری‌های اجتماعی است.

دستیابی به این اهداف از طریق هفت راهبرد اساسی که در غالب طرح تحول بخش تعاونی تدوین گردیده، دنبال خواهد شد. هر کدام از راهبردهای این طرح شامل تعریف راهبرد، هدف راهبرد و هفت برنامه اجرایی است که در این مجموعه ارائه می‌شود.

راهبردهای هفت‌گانه طرح تحول

راهبرد اول - ترویج فرهنگ تعاون

راهبرد دوم - توسعه مدیریت و توانمندسازی منابع انسانی تعاونی‌ها

راهبرد سوم - تحکیم تعاملات شبکه‌ای

راهبرد چهارم - تقویت همکاری‌های بین‌دستگاهی

راهبرد پنجم - تامین مشوق‌ها و منابع مالی

راهبرد ششم - توسعه بازار تعاونی‌ها و تقویت برند تعاونی

راهبرد هفتم - تعمیم نظارت بر تعاونی‌ها

راهبرد اول: ترویج فرهنگ تعاون

تعریف:

مجموعه‌ای از اقدامات هدفمند در جهت ارائه اطلاعات اثر بخش در مورد مفهوم، اصول، ارزش‌ها، مزیت‌ها، فرصت‌ها و روش‌های کار تعاونی به احاد جامعه و گروه‌های اجتماعی و مدیران موثر کشور

هدف:

ایجاد و گسترش نگرش مثبت نسبت به تعاون و اقتصاد تعاونی و انتقال مفاهیم، دانش و اطلاعات پایه در مورد کسب و کار تعاونی به منظور افزایش سهم بخش تعاون در رشد و توسعه کشور

برنامه‌های راهبرد اول:

۱. برگزاری همایش‌ها، نشست‌ها و کارگاه‌های اطلاع‌رسانی در مورد اصول، ارزش‌ها و مبانی تعاون و مزیت‌های همکاری جمعی و کسب و کار تعاونی
۲. به‌کارگیری روش‌ها و فناوری‌های نوین ارتباطی و اطلاع‌رسانی از طریق تاسیس و مدیریت پورتال تعاون
۳. تشکیل و توسعه تعاونی‌های دانش‌آموزی و درج مطالب مناسب با سطوح مختلف در محتوای دروس دانش‌آموزان با همکاری و مشارکت وزارت آموزش و پرورش
۴. تولید و پخش برنامه‌های جذاب و اثر بخش تلویزیونی و رادیویی با مشارکت صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و مطبوعات
۵. طراحی واحدهای درسی مرتبط با موضوعات تعاونی در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد متناسب با رشته تحصیلی با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اطلاعات
۶. برنامه‌ریزی برای الگوسازی تعاونی‌های موفق از طریق انتخاب و معرفی تعاونی برتر و جشنواره‌های فرهنگی-اجتماعی
۷. تهیه و انتشار تولیدات ترویجی در مورد ماهیت، ویژگی‌ها، فرصت‌ها، مزیت‌ها و نحوه عمل تعاونی.

راهبرد دوم:

توسعه مدیریت و توانمندسازی منابع انسانی تعاونی‌ها

تعریف:

پرورش قابلیت‌های تخصصی و مهارتی منابع انسانی تعاونی‌ها از طریق فرآیندهای آموزشی و ارتقاء کارایی و اثربخشی مدیریت تعاونی‌ها

هدف:

ارتقاء توانایی‌های فردی و گروهی و استفاده بهینه از ظرفیت‌ها مدیریتی و نیروی انسانی تعاونی‌ها در راستای افزایش توان رقابتی و ارتقاء بهره‌وری آن‌ها

برنامه‌های راهبرد دوم:

۱. اصلاح ساختار نظام آموزش تعاون با تاکید بر توانمندسازی و توسعه مدیریت تعاونی‌ها
۲. تالیف و انتشار منابع آموزشی (کتاب، نشریه و محصولات چند رسانه‌ای)
۳. افزایش نقش آموزشی اتاق‌های تعاون و اتحادیه‌های تعاونی و تکمیل فرایند برون‌سپاری اجرای آموزش‌ها
۴. برگزاری همایش‌ها و نشست‌های آموزشی ماهانه با تاکید بر موضوعات نوین مدیریتی و بازاریابی
۵. حمایت ویژه از برنامه‌های مرتبط با ارتقا بهره‌وری و سیستم‌های تعالی سازمانی در تعاونی
۶. کمک به عارضه‌یابی و استانداردسازی مدیریت و بازرسی تعاونی‌ها
۷. کمک به اخذ استانداردها و گواهینامه‌های ISO.

راهبرد سوم:

تحکیم تعاملات شبکه‌ای

تعریف:

افزایش ارتباطات، پیوندها و روابط دو سویه، چند سویه و شبکه‌ای تعاونی‌ها و تحکیم همبستگی‌های مدیریتی، اجتماعی، اقتصادی و مالی شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی و اتاق‌های تعاون

هدف:

تقویت قدرت و سرمایه اجتماعی و هم‌افزایی شبکه‌های افقی و عمودی تعاونی‌ها و توسعه مبادلات تجاری و مالی و تکمیل زنجیره ارزش در درون بخش تعاونی

برنامه‌های راهبرد سوم:

۱. انجام مطالعات به منظور بررسی ظرفیت‌ها، فرصت‌ها، محدودیت‌ها و طراحی الگوی مناسب اجرایی و مدیریتی جهت تبیین و امکان‌سنجی زمینه‌های تعامل
۲. کمک به گسترش شبکه‌های ارتباطی حقیقی و مجازی جهت تقویت همبستگی‌های درون‌گروهی تعاونی‌ها
۳. سازماندهی پیوندهای تجاری بین تعاونی‌ها و تقویت زنجیره‌های ارزش افزوده در درون بخش تعاونی
۴. طراحی زنجیره تامین کالا و خدمات در درون بخش تعاونی
۵. حمایت از افزایش کارکردهای آموزشی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی اتحادیه‌ها و اتاق‌های تعاون در زمینه برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی و پژوهشی، انتشار نشریات و اجرای طرح‌های پژوهشی
۶. کمک به اجرای روش‌های اعتباری و تضمین ریسک در تبادلات بین شبکه‌ای تعاونی‌ها
۷. کمک به توسعه تعاملات تعاونی‌ها با سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی نهضت جهانی تعاون.

راهبرد چهارم:

تقویت همکاری‌های بین دستگاہی

تعریف:

برقراری و توسعه ارتباطات و تحکیم پیوندهای مدیریتی، کارشناسی و حمایتی بین بخش تعاونی و دستگاہ‌ها و سازمان‌های دولتی، شهرداری‌ها و سایر نهادهای عمومی

هدف:

استفاده موثرتر از امکانات، منابع، ظرفیت‌ها و اعتبارات سازمان‌های ذی‌ربط در جهت افزایش سهم بخش تعاونی در اقتصاد ملی

برنامه‌های راهبرد چهارم:

۱. تشکیل مجمع عالی حامیان تعاون متشکل از مدیران راهبردی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، صاحب‌نظران و شخصیت‌های ملی کشور
۲. شناسایی فرصت‌ها و زمینه‌های همکاری در دستگاه‌های دولتی، شهرداری‌ها، شوراهای اسلامی و سازمان‌های عمومی در حوزه تعاون و توسعه همکاری‌ها با انعقاد تفاهم‌نامه‌های همکاری مشترک
۳. افزایش نقش تعاونی‌های فراگیر و توسعه و عمران شهرستانی و دهیاری‌ها در توسعه اقتصادی، عمرانی و خدماتی مناطق شهری و روستایی
۴. توسعه همکاری دستگاه‌های دولتی در واگذاری مالکیت و مدیریت بنگاه‌های دولتی به تعاونی‌ها و استفاده از منابع و تسهیلات سایر دستگاه‌ها جهت بهبود فعالیت تعاونی‌ها
۵. تقویت حمایت دستگاه‌های اجرایی برای توسعه و تکمیل زنجیره‌های تولید ارزش در بخش تعاونی در گرایش‌های تولیدی، تامین نیاز، خدمات، مصرف و حمل و نقل
۶. برقراری تعاملات موثر با و کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی و سایر مجامع
۷. شناسایی ظرفیت‌های قانون سیاست‌های اجرایی اصل ۴۴ قانون اساسی در اختیار سایر دستگاه‌ها برای توسعه بخش تعاون.

راهبرد پنجم:

تامین مشوق‌ها و منابع مالی

تعریف:

فراهم ساختن منابع، اعتبارات، تسهیلات و حمایت‌های مالی و تامین مشوق‌ها شامل تخفیف‌ها و معافیت‌های قانونی و اولویت در استفاده از امتیازات مالی - اعتباری و برخورداری از حق تقدم در زمینه معاملات، مناقصه‌ها، قراردادهای واگذاری‌های دولتی و عمومی

هدف:

تسهیل در دسترسی تعاونی‌ها به منابع مالی و اعتباری، حمایت مالی موثر از تعاونی‌های متشکل از گروه‌های هدف و افزایش مزیت‌های رقابتی موسسات تعاونی.

برنامه‌های راهبرد پنجم:

۱. کمک به افزایش سرمایه بانک توسعه تعاون جهت افزایش توان اعتباری‌دهی بانک
۲. برنامه‌ریزی برای افزایش توان مالی و توسعه خدمات صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری بخش تعاون
۳. پایدارسازی ردیف تشکیل و توسعه تعاونی‌ها در بودجه‌های سنواتی و تلاش برای افزایش منابع وجوه اداره شده و کمک‌های فنی و اعتباری
۴. اتخاذ راهکارهای نوین جهت توسعه خدمات نهادهای مالی بخش تعاونی جهت استقرار نظام اعتباردهی و تسهیل مبادلات درون شبکه تعاونی، بیمه ریسک معاملات تعاونی‌ها و سایر طرح‌های مالی که به تقویت معاملات تجاری در درون بخش تعاونی کمک می‌نماید
۵. برنامه‌ریزی برای افزایش سهم گردش مالی تعاونی‌ها در درون شبکه تعاونی با محوریت بانک توسعه تعاون
۶. برنامه‌ریزی برای شناسایی و جذب منابع مالی و اعتباری سایر دستگاه‌های اجرایی
۷. برنامه‌ریزی برای ارتقاء تعاونی های مالی- اعتباری و شناسایی، احیاء و کارآمدسازی مشوق‌های قانونی از بخش تعاون.

راهبرد ششم:

توسعه بازار تعاونی‌ها و تقویت برند تعاونی

تعریف:

مجموعه سیاست‌ها، راهکارها و اقدامات هماهنگ و موثر برای اعتباربخشی به نام تجاری تعاونی‌ها و توسعه بازار و افزایش قدرت رقابتی محصولات تعاونی

هدف:

برخورداری تعاونی‌ها از قابلیت‌های رقابت‌پذیری و ظرفیت‌های بازاریابی مناسب برای واکنش آگاهانه و سریع به تغییرات بازار و افزایش سهم اقتصاد تعاونی در بازار کالا و خدمات کشور

برنامه های راهبرد ششم:

۱. استفاده از فناوری‌های نوین ارتباطی و حمایت از طرح‌های توسعه تجارت الکترونیک، بازارهای مجازی و ایجاد بانک‌های اطلاعات بازار
۲. کمک به برندسازی و راه‌اندازی فروشگاه‌های بزرگ زنجیره‌ای به ویژه در تعاونی‌های مصرف
۳. کمک به ایجاد و توسعه شبکه‌های جمع‌آوری، فراوری و بازاریابی کالا و خدمات و استفاده مطلوب از ظرفیت‌ها زیرساختی نظیر انبار، سردخانه و اصلاح و تکمیل زنجیره‌های تولید تا مصرف در درون بخش تعاونی
۴. تقویت تعاونی‌های تامین نیاز و هدایت آن‌ها به سمت تقویت زنجیره ارزش در درون بخش تعاون
۵. حمایت از برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و حضور تعاونی‌ها در نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی
۶. حمایت‌های فنی و مالی از ایده‌ها و طرح‌های برندسازی اینترنتی تعاونی‌ها و تمایز محصولات تعاونی
۷. کمک به ایجاد و گسترش تشکل‌های بین تعاونی، اتحادیه‌های تعاونی و شبکه‌های مجازی.

راهبرد هفتم:

تعمیم نظارت بر تعاونی‌ها

تعریف:

توسعه اقدامات مربوط به فرایندهای حصول اطمینان از حسن اجرای مقررات و ضوابط حقوقی، رعایت حقوق اعضا و انجام کنترل‌های مالی در درون تعاونی‌ها

هدف:

ارتقاء تعاونی‌ها به موسسات اقتصادی سالم، مشارکتی و آرمان‌خواه توأم با شفافیت مالی و دسترسی آسان اعضا به اطلاعات مالی و تسهیل مشارکت آن‌ها در فرایندهای تصمیم‌گیری تعاونی

برنامه های راهبرد هفتم:

۱. بهبود و ارتقاء سامانه‌های نظارتی بخش تعاونی
۲. تقویت نقش نظارتی اتحادیه‌های تعاونی
۳. تقویت جایگاه رکن بازرسی و اجرای برنامه‌های توانمندسازی و تقویت مهارت‌های حرفه‌ای بازرسان تعاونی
۴. تشویق اتحادیه‌ها و تعاونی‌های بزرگ جهت انتخاب رکن بازرسی از میان موسسات حسابرسی ذی صلاح
۵. اصلاح و به‌روز رسانی رویه‌ها و آیین‌نامه‌های نظام نظارتی بخش تعاون و تعیین شاخص‌ها و اولویت‌های نظارتی بر حسب موضوع نظارت و نوع تعاونی
۶. اجرای برنامه‌های آموزشی توانمندسازی و ارتقاء مهارت‌های حرفه‌ای بازرسان و حسابداران تعاونی‌ها
۷. تقویت نقش نظارتی اعضا از طریق آگاه‌سازی و تشویق آن‌ها برای حضور موثر در مجامع عمومی و انتخاب آگاهانه مدیران و بازرسان تعاونی.

